

Odbor za mednarodno trgovino

2023/2072(INI)

24.10.2023

MNENJE

Odbora za mednarodno trgovino

za Odbor za zunanje zadeve

o varnosti ter obrambnem pomenu kitajskega vpliva na kritično infrastrukturo v
Evropski uniji
(2023/2072(INI))

Pripravlavec mnenja: Iuliu Winkler

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za mednarodno trgovino poziva Odbor za zunanje zadeve kot pristojni odbor, naj v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. poudarja, da je bila Kitajska leta 2022 druga največja partnerica EU na področju trgovine z blagom; je zaskrbljen zaradi vse bolj neuravnoteženih trgovinskih in naložbenih odnosov med EU in Kitajsko, kar se izraža tudi v tem, da je EU v letu 2022 zabeležila rekorden trgovinski primanjkljaj v višini 396 milijard EUR ter da je v nekaterih kritičnih sektorjih odvisna od uvoza in naložb iz Kitajske; poudarja, da Kitajska v okviru svoje strategije dvojnega kroženja izvaja politiko neuravnotežene mednarodne trgovinske; poziva Komisijo, naj Kitajsko opozori na pomisleke EU glede njenih upravljanih trgovinskih praks;
2. se zaveda, da je bila pozitivna podoba, ki jo izdelki s poreklom iz EU uživajo v vse bolj številčnem kitajskem srednjem razredu, ki je že večji od celotnega prebivalstva EU, bistvena za uspeh izvoza EU na Kitajsko, ki je leta 2022 presegel skupno vrednost 230 milijard EUR;
3. ugotavlja, da je bila Kitajska leta 2021 sedma največja vlagateljica v EU in da so kitajske naložbe v Evropi v letu 2022 še naprej upadale ter so s 7,9 milijarde EUR padle na najnižjo vrednost v zadnjih desetih letih, kar se razlikuje od globalnega vzorca okrevanja tokov neposrednih tujih naložb, ki ga je bilo moč zaslediti v letu 2021; ugotavlja, da so se neposredne tuje naložbe iz Kitajske preusmerile iz združitvev in prevzemov v nove naložbe, ki so dosegle najvišjo vrednost v zadnjih desetih letih, tudi v tehnologijo baterij, ki je ključni sektor za zeleni prehod¹; ugotavlja, da je Evropsko računsko sodišče za obdobje 2000–2020 ocenilo, da so se kitajske neposredne tuje naložbe preusmerile tudi na strateška področja, kot so promet in infrastruktura, informacijske in komunikacijske tehnologije ter energetika; pozdravlja neizkrivljene kitajske naložbe, če ne škodujejo varnosti ali javnemu redu; poudarja, da je treba obenem ustrezno pregledovati naložbe;
4. poudarja, da politični sistem na Kitajskem ustvarja vlagatelje na podlagi kombinacije zasebnih in državnih akterjev ali podjetij v državni lasti, ki so tesno povezana z vladajočo stranko, zaradi česar se pojavlja dvoumnost glede interesov, ki so v ozadju njihovih naložb v kritično infrastrukturo tretjih držav;
5. je seznanjen s sklepi o Kitajski, ki jih je Evropski svet sprejel na zasedanju 29. in 30. junija 2023; je prav tako prepričan, da so trgovinski in naložbeni odnosi med EU in Kitajsko strateškega pomena, da prinašajo strateške izzive in da bi morali biti pravični, pregledni, vzdržni, vzajemni, uravnoteženi in utemeljeni na pravilih, v svojem jedru pa imeti mednarodne delovne in okoljske sporazume, bodisi na dvostranski ravni bodisi v okviru večstranskega trgovinskega sistema; ugotavlja, da bi morala Kitajska v zvezi s tem podpreti ambiciozno reformo Svetovne trgovinske organizacije;
6. obžaluje, da to danes ni tako, zlasti glede na dolgotrajno odsotnost vzajemnosti zaradi praks kitajske vlade in podjetij, ki jih nadzoruje; meni, da je v primerih, ko gre za tuje

¹ Rhodium Group: „[Chinese FDI in Europe: 2022 Update](#)“; 9. maj 2023.

lastništvo kritične infrastrukture EU, nadzor nad njo ali dostop do nje, zelo pomemben nabor orodij EU na področju trgovine, in sicer avtonomni ukrepi, kot so instrumenti trgovinske zaščite, pregled neposrednih tujih naložb, instrumenti za mednarodni javna naročila in tuje subvencije, uredba o izvrševanju², akt o kritičnih surovinah, akt o neto ničelni industriji, instrument za odvratanje od prisilnih ukrepov in evropska strategija za gospodarsko varnost; poziva Komisijo, naj v celoti izvaja te ukrepe za odzivanje na neuravnotežene trgovinske in naložbene odnose ter zmanjševanje ranljivosti EU; ugotavlja, da bi morale biti kitajske naložbe v EU v skladu s pravom EU in nacionalnim pravom; se zavzema za odločno ukrepanje EU proti nepoštenim kitajskim predpisom, ki vplivajo na trgovino in naložbe;

7. poudarja, da bi morale biti trgovina in naložbe ključna gonila trajnostne rasti, ustvarjanja delovnih mest in inovacij, zato bi morala EU ohraniti svojo gospodarsko odprtost³; vendar poudarja, da je treba najti strateško ravnovesje med odprtostjo in privlačnostjo enotnega trga EU za naložbe na eni strani ter obrambo kritične infrastrukture in avtonomije EU na drugi strani ter pri tem upoštevati ranljivosti EU na področju varnosti, zlasti kar zadeva gospodarsko prisilo ali grožnje celovitosti kritične infrastrukture EU;
8. priznava, da lahko v nekaterih primerih zunanja trgovina in naložbe povzročijo ranljivost na področju varnosti, tudi v zvezi s tujim lastništvom kritične infrastrukture EU, nadzorom nad njo ali dostopom do nje;
9. je zaskrbljen zaradi odločne geopolitične in gospodarske rasti Kitajske, ki prek pobude „En pas, ena pot“ močno vpliva na svetovni gospodarski in politični razvoj, zlasti na svetovnem jugu; poziva Komisijo in države članice, naj s posebno pozornostjo pregledujejo kitajske nakupe kritične infrastrukture na Zahodnem Balkanu in v sosednjih državah EU; poziva Kitajsko, naj poveča preglednost projektov v okviru pobude „En pas, ena pot“, glede na to, da številna posojila v okviru te pobude niso dosegla zelene donosnosti in so postala finančno nevzdržna;
10. poudarja, da bi morala EU kot zanesljiva partnerica enakopravno sodelovati s partnerskimi državami in graditi dolgoročna, vzajemno koristna partnerstva; poziva Komisijo in Evropsko službo za zunanje delovanje, naj zagotovita, da bodo naložbe EU v partnerskih državah, zlasti prek projektov strategije Global Gateway, podpirale te države pri njihovem pravičnem in trajnostnem prehodu ter prinašale koristi na terenu v skladu z mednarodnimi podnebnimi sporazumi, konvencijami Mednarodne organizacije dela, skupno varnostno in obrambno politiko EU ter mednarodnim humanitarnim pravom in človekovimi pravicami;
11. pozdravlja novi pristop zmanjševanja tveganj v predlagani evropski strategiji za gospodarsko varnost⁴ z dne 20. junija 2023, katere cilj je čim bolj povečati koristi

² Uredba (EU) 2021/167 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. februarja 2021 o spremembi Uredbe (EU) št. 654/2014 o izvrševanju pravic Unije za uporabo in uveljavljanje pravil mednarodne trgovine, UL L 49, 12.2.2021, str. 1.

³ Sporočilo Komisije z dne 18. februarja 2021 z naslovom Pregled trgovinske politike – odprta, trajnostna in odločna trgovinska politika (COM(2021)0066).

⁴ Skupno sporočilo Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 20. junija 2023 o evropski strategiji za gospodarsko varnost (JOIN(2023)0020).

gospodarske odprtosti EU ter zaščititi, spodbujati in okrepiti odprto strateško avtonomijo EU, hkrati pa čim bolj zmanjšati tveganja, ki izhajajo iz gospodarskih odvisnosti in njihove morebitne uporabe kot orožja, ter tujega nadzora nad kritično infrastrukturo ali vplivanja nanjo; pozdravlja, da strategija izrecno priznava, da so tveganja za fizično in kibernetiko varnost kritične infrastrukture ključna varnostna ranljivost evropskih gospodarstev; je zelo zaskrbljen zaradi vse večjega števila podjetij s sedežem v EU, ki so bila tarča izsiljevanja, industrijskega vohunjenja, sabotaž ali kraj podatkov, ki so vplivale na trgovino; je prav tako zaskrbljen, ker je Kitajska kot država izvora teh napadov po pogostosti na drugem mestu; je prepričan, da bi morala biti zaščita kritične infrastrukture ključni element izvajanja strategije; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo odprto strateško avtonomijo na vseh področjih, na katerih EU tvega preveliko odvisnost od Kitajske zaradi njenega prevladujočega položaja;

12. poudarja, da morajo odzivi EU temeljiti na razširjenem razumevanju ustrezne strateške slike, ki je osredotočena na ocene ogroženosti na ravni več politik in več držav ter študije ranljivosti na področju kritične infrastrukture; meni, da bi lahko decentralizirano ali pomanjkljivo dojetje, brez jasne prepoznavnosti in nadzora projektov strateškega pomena za evropsko obrambo in varnost, močno škodilo geopolitičnim interesom Unije⁵; opozarja na ranljivosti, povezane s tujim vmešavanjem, zlasti v informacijskem prostoru, ter na medsebojno delovanje projektov neposrednih tujih naložb in operacij manipuliranja z informacijami s strani zlonamernih tujih akterjev;
13. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo ohranitev in zaščito pglavitnih rab infrastruktur EU, da bi omogočile normalen razvoj gospodarskih dejavnosti in trgovine EU, zlasti prometne (pristanišča, letališča, železnice in ceste), energetske in telekomunikacijske infrastrukture; poziva Komisijo, naj Parlamentu redno poroča o:
 - (a) odkriti morebitni dvojni rabi strateške infrastrukture, ki Kitajski nudi logistično in obveščevalno podporo;
 - (b) doslednem spoštovanju trgovinske zakonodaje EU, zlasti v zvezi s potrebno skrbnostjo, bojem proti prisili in blagom, proizvedenim s prisilnim delom, ki vstopa na trg EU;
14. poziva Komisijo, naj ob usklajevanju z državami članicami oblikuje mehanizem za hitro odzivanje za primere, v katerih se odkrije dvojna raba ali zloraba infrastruktur v EU, ki so v kitajski lasti oziroma je Kitajska udeležena v njihovem lastništvu ali ima zanje koncesijo, da bi se lahko uporabil za preklic pravic do koncesije in/ali zamrznitev pravice do uporabe v primerih lastništva in udeležbe v lastništvu;
15. poziva Komisijo in Kitajsko, naj preučita usklajene načine za spodbujanje trgovine in naložb, da bi Kitajsko bolj prilagodili zakonodaji EU ter mednarodnim in večstranskim trgovinskim določbam;

⁵ Tematski sektor za zunanje odnose Generalnega direktorata za zunanjo politiko Unije: *Security implications of China-owned critical infrastructure in the European Union* (Varnostne posledice kitajskega lastništva kritične infrastrukture v Evropski uniji); junij 2023.

16. opozarja, da uredba o pregledu neposrednih tujih naložb⁶ obravnava tveganja za varnost in javni red, ki izhajajo iz naložb iz držav zunaj EU; ugotavlja, da je kritična infrastruktura eden od dejavnikov, ki jih lahko države članice ali Komisija upoštevajo pri ugotavljanju, ali utegne naložba vplivati na varnost ali javni red; ponovno poudarja ključno dodano vrednost mehanizma pregleda kot ustreznega orodja, ki EU in državam članicam omogoča boljši strateški pregled in situacijsko zavedanje, kar zadeva trende, cilje, sredstva in metode, ki jih tuji akterji uporabljajo za povečanje svojega gospodarskega in političnega vpliva; je zelo zaskrbljen, ker vse države članice nimajo ali ne uporabljajo mehanizmov za pregled tujih naložb v kritično infrastrukturo;
17. poziva Komisijo, naj preuči načine, kako bi njena mnenja o pregledu neposrednih tujih naložb dobila večja teža, da bi preprečila izkrivljanje enotnega trga in tekmovanje v zniževanju standardov med državami članicami, ter postala primerna za svoje namene v sedanjih svetovnih varnostnih razmerah; poziva Komisijo in države članice, naj povečajo usklajenost, tudi z nabiranjem ustreznega strokovnega znanja, in naj v celoti izvajajo mehanizme pregleda neposrednih tujih naložb; poziva Komisijo in države članice, naj bodo pozorne na naložbe in politični vpliv podjetij, ki niso iz EU in bi lahko bila pod kitajskim nadzorom; meni, da je mogoče in potrebno okrepiti uredbo ob njenem prihodnjem pregledu ob koncu leta; spodbuja Komisijo, naj predstavi ambiciozen zakonodajni predlog revidirane uredbe, ki bo obravnaval vse vrzeli, ki so se pojavile med njenim izvajanjem, in hitro oceni možnost zakonodajnega predloga o mehanizmu pregleda izhodnih naložb; priporoča, naj se predlagani mehanizem pregleda izhodnih naložb opira na oceno učinka, ki vključuje ustrezno posvetovanje s podjetji, da bi čim bolj zmanjšali morebitne negativne posledice za evropsko konkurenčnost;
18. poudarja vlogo EU kot spodbujevalke kakovostnih infrastrukturnih projektov v tujini prek pobud, kot sta Global Gateway ali partnerstvo skupine G7 za globalno infrastrukturo in naložbe; poudarja, da mora EU v mednarodnih infrastrukturnih projektih uresničevati svojo retoriko o temeljnih vrednotah in trajnostnostnemu zagonu ter priznati ključno geostrateško vlogo, ki jo lahko imajo ti programi na ravni diverzifikacije, odpornosti dobavnih verig, določanja standardov in regulativnega usklajevanja;
19. poziva Komisijo in države članice, naj okrepijo strateško avtonomijo EU, zlasti z vzpostavitvijo diverzificiranih, varnih in odpornih dobavnih verig ter s povečanjem njenih ukrepov na ključnih področjih, kot so raziskave in razvoj, najsodobnejše tehnologije, kritične surovine, ponovna industrializacija in nova infrastruktura;
20. meni, da je ključno področje kritične infrastrukture EU njena mreža raziskovalnih inštitutov ter raziskovalnih in razvojnih ustanov, ki imajo – poleg ključnih področij, kot je vesoljska obramba – pomembno vlogo pri zmožnosti EU, da uresniči svoj zeleni in digitalni prehod; opozarja na varnostne ranljivosti, povezane s prisilnimi prenosi tehnologije, krajo intelektualne lastnine in uhajanjem znanja, tako v EU kot v tujini; poziva k večji previdnosti pri upoštevanju takih groženj za sposobnost EU, da inovira in spodbuja rast;

⁶ Uredba (EU) 2019/452 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. marca 2019 o vzpostavitvi okvira za pregled neposrednih tujih naložb v Uniji (UL L 79 I, 21.3.2019, str. 1).

21. poziva Komisijo, naj oblikuje ukrepe za zmanjšanje tveganj za varnost EU in razvije notranjo odpornost s krepitvijo varnosti in celovitosti njene kritične infrastrukture, dobavnih verig in tehnološke baze, zlasti omrežij 5G in 6G, saj je vse to bistveno za normalno gospodarsko dejavnost in trgovino EU; poziva Komisijo in države članice, naj pregledajo svojo zbirko orodij za varnost omrežij;
22. poziva Komisijo, institucije EU in države članice, naj končajo vsako financiranje za raziskave v kitajskih podjetjih, ki so dejavna na področjih kritičnega in strateškega pomena za EU, kot sta informacijska in komunikacijska tehnologija, ter naj usmerjajo tveganja, povezana s sklepanjem pogodb z operaterji, ki uporabljajo kitajsko opremo;
23. poziva Kitajsko, naj vzpostavi in izvaja odgovorno digitalno upravljanje, v svojih politikah digitalnega upravljanja spoštuje pravice do zasebnosti, svobodo izražanja in pravno državo, v okviru Svetovne trgovinske organizacije in večstranskih standardov; poziva Komisijo, naj oceni druga področja tveganja, kot so polprevodniki, kvantno računalništvo, blokovne verige, vesolje, umetna inteligenca in biotehnologije, ter preuči možnost zakonodaje ali orodij za zagotovitev dodatne zaščite pred zlonamerno programsko opremo in kibernetiskim vohunjenjem;
24. poziva Komisijo, naj pred koncem parlamentarnega obdobja Parlamentu posreduje podrobno analizo trgovinskih tveganj v zvezi s tehnologijami, kot so polprevodniki, kvantno računalništvo, blokovne verige, vesolje, umetna inteligenca in biotehnologije, ter morebitne potrebe po ukrepanju EU na teh področjih.

INFORMACIJE O SPREJETJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Datum sprejetja	24.10.2023
Izid končnega glasovanja	+: 27 -: 0 0: 1
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Anna-Michelle Asimakopoulou, Saskia Bricmont, Jordi Cañas, Raphaël Glucksmann, Danuta Maria Hübner, Miapetra Kumpula-Natri, Danilo Oscar Lancini, Bernd Lange, Margarida Marques, Sara Matthieu, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Sven Simon, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Jan Zahradil, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Reinhard Bütikofer, Marco Campomenosi, José Manuel García-Margallo y Marfil, Svenja Hahn, Seán Kelly, Javier Moreno Sánchez, Urmas Paet, Pedro Silva Pereira
Namestniki (člen 209(7)), navzoči pri končnem glasovanju	Dacian Cioloș

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

27	+
ECR	Jan Zahradil
ID	Marco Campomenosi, Danilo Oscar Lancini
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, José Manuel García-Margallo y Marfil, Danuta Maria Hübner, Seán Kelly, Sven Simon, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Jordi Cañas, Dacian Cioloș, Svenja Hahn, Urmas Paet, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Raphaël Glucksmann, Miapetra Kumpula-Natri, Bernd Lange, Margarida Marques, Javier Moreno Sánchez, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira, Kathleen Van Brempt
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Reinhard Bütikofer, Sara Matthieu

0	-

1	0
The Left	Helmut Scholz

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani